Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang en de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de inbetalinggeving van cultuurgoederen ter voldoening van de erfbelasting

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management en de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

Art. 2. In het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt een hoofdstuk Vbis ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk Vbis. Aanvaarding van cultuurgoederen tot betaling van de erfbelasting".

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt in hoofdstuk Vbis, ingevoegd bij artikel 2, een artikel 18bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 18bis. Iedereen die, al dan niet samen met vermoedelijke erfgenamen, legatarissen of begiftigden, voor het geheel in volle eigendom eigenaar is van

cultuurgoederen waarvan hij vermoedt dat ze voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, kan, voorafgaand aan het openvallen van een nalatenschap, bij de Raad een verzoek indienen met het oog op een beslissing van de Vlaamse Regering als vermeld in het derde lid, dat de cultuurgoederen behoren tot een van de categorieën, vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, eerste lid, van de voormelde codex, en over de bestemming van die cultuurgoederen als de inbetalinggeving conform artikel 3.4.3.0.2, §4, van de voormelde codex, wordt aanvaard.

De Raad geeft een advies aan de Vlaamse Regering over het verzoek, vermeld in het eerste lid. Het advies van de Raad over de vraag of de ter betaling aangeboden cultuurgoederen behoren tot een van de categorieën, vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, eerste lid, van de voormelde codex, is bindend voor de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over het verzoek.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend en bepalen welke gegevens en documenten de aanvraag moet bevatten. De Vlaamse Regering kan de procedure voor de afhandeling van het verzoek nader bepalen, met inbegrip van de wijze waarop de kennisgeving van de beslissing, vermeld in het derde lid, moet gebeuren.”.

Art. 4. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt in hetzelfde hoofdstuk Vbis een artikel 18ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 18ter. Als het verzoek tot inbetalinggeving, vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, conform artikel 3.4.3.0.2, §2 en §3, van de voormelde codex ontvankelijk is verklaard, geeft de Raad aan de Vlaamse Regering een advies over:

1° de vraag of de ter betaling aangeboden cultuurgoederen behoren tot een van de categorieën, vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, eerste lid, van de voormelde codex;

2° de waarde van de aangeboden cultuurgoederen bij een positief advies over de vraag, vermeld in punt 1°. De ter betaling aangeboden cultuurgoederen worden, ongeacht of ze deel uitmaken van de nalatenschap, geschat op hun waarde op het ogenblik van het openvallen van de nalatenschap;

3° de bestemming van de aangeboden cultuurgoederen in geval van aanvaarding van de inbetalinggeving bij een positief advies over de vraag, vermeld in punt 1°. Indien de verzoekers een voorkeur van bestemming hebben aangegeven voor de aangeboden cultuurgoederen, adviseert de Raad de Vlaamse Regering over de haalbaarheid van de voorgestelde bestemming.

Het advies van de Raad over de punten, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, is bindend voor de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering beslist over de punten, vermeld in het eerste lid, en ook over de aanvaarding van de inbetalinggeving van de cultuurgoederen die het

voorwerp uitmaken van het verzoek tot inbetalinggeving, vermeld in het eerste lid.

Als het verzoek tot inbetalinggeving, vermeld in het eerste lid, cultuurgoederen bevat waarvoor de Vlaamse Regering conform artikel 18bis een beslissing heeft genomen over de punten, vermeld in het eerste lid, 1° en 3°, verstrekt de Raad voor die goederen enkel een advies over de waarde van de aangeboden cultuurgoederen, vermeld in het eerste lid, 2°.

De Vlaamse Regering beslist in het geval, vermeld in het vierde lid, over de waarde van de aangeboden cultuurgoederen, vermeld in het eerste lid, 2°, en over de aanvaarding van de inbetalinggeving van de cultuurgoederen die het voorwerp uitmaken van het verzoek tot inbetalinggeving, vermeld in het eerste lid.

Na aanvaarding wordt de Vlaamse Gemeenschap eigenaar van die cultuurgoederen, met uitzondering van het aandeel dat in mede-eigendom is verworven door de erfgoedinstelling die het saldo heeft betaald met toepassing van artikel 18quater, tweede lid.

De Vlaamse Regering kan de procedure voor de afhandeling van het verzoek, vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, van de voormelde codex, nader bepalen.

Art. 5. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2020, wordt in hetzelfde hoofdstuk Vbis een artikel 18quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 18quater. Als de Vlaamse Regering conform artikel 18ter, derde of vijfde lid, van dit decreet beslist dat de cultuurgoederen worden aanvaard om de verschuldigde erfbelasting en toebehoren te voldoen, wordt de waarde van de cultuurgoederen, die is vastgesteld door de Vlaamse Regering conform artikel 18ter, derde of vijfde lid, van dit decreet, vermeerderd met 20%. Indien deze vermeerderde waarde met 20% meer bedraagt dan de verschuldigde erfbelasting en toebehoren, kan de Vlaamse Regering, in het geval het gaat om cultuurgoederen als vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, eerste lid, 1°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, beslissen om het saldo aan de aanvragers uit te betalen via het Topstukkenfonds, vermeld in hoofdstuk VI van dit decreet. De voormelde beslissing maakt onderdeel uit van de beslissing, vermeld in artikel 18ter, derde en vijfde lid, van dit decreet.

In het geval het om cultuurgoederen gaat als vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, eerste lid, 2°, 3° en 4°, van de voormelde codex, kan de erfgoedinstelling waarvoor de aangeboden cultuurgoederen als een sleutelwerk voor de collectie gelden, instaan voor de uitbetaling van het saldo. De erfgoedinstelling verwerft de mede-eigendom van die cultuurgoederen in verhouding tot haar bijdrage. De beslissing daartoe wordt genomen door de erfgoedinstelling of haar inrichtende macht en wordt meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

Indien de Vlaamse Gemeenschap de inrichtende macht is van de erfgoedinstelling waarvoor de aangeboden cultuurgoederen als een sleutelwerk

voor de collectie gelden, dan worden die cultuurgoederen in volle eigendom verworven door de Vlaamse Gemeenschap. De beslissing daartoe wordt genomen door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan aanvullende regels vastleggen voor de verwerving van deze cultuurgoederen en de uitbetaling van de saldi.".

Art. 6. Aan artikel 19, §2, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 18 december 2020, wordt een punt 6° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"6° de eigendom of mede-eigendom te verwerven van cultuurgoederen, die conform artikel 3.4.3.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 ter betaling zijn aangeboden, door de saldi, vermeld in hoofdstuk Vbis van dit decreet, uit te betalen.".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013

Art. 7. In artikel 3.3.1.0.8 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, eerste lid, 8°, wordt de volgende zin toegevoegd:

"Als de erfgenamen, algemene legatarissen en begiftigden en iedereen die ertoe gehouden is een aangifte van nalatenschap in te dienen met toepassing van artikel 3.4.3.0.2 van deze codex, een verzoek tot inbetalinggeving indienen, wordt de raming vervangen door een verwijzing naar artikel 3.4.3.0.2 van deze codex als het cultuurgoed in zijn geheel deel uitmaakt van de nalatenschap of op de dag van het overlijden in zijn geheel toebehoort aan de overledene en zijn overlevende echtgenoot of zijn wettelijk samenwonende partner of op de dag van het overlijden in zijn geheel toebehoort aan de overledene en een van zijn erfgenamen, legatarissen en begiftigden;";

2° aan paragraaf 1, eerste lid, 14°, wordt een punt n) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"n) het verzoek tot inbetalinggeving, vermeld in artikel 3.4.3.0.2 van deze codex, als het cultuurgoed in zijn geheel deel uitmaakt van de nalatenschap of op de dag van het overlijden in zijn geheel toebehoort aan de overledene en zijn overlevende echtgenoot of zijn wettelijk samenwonende partner of op de dag van het overlijden in zijn geheel toebehoort aan de overledene en een van zijn erfgenamen, legatarissen en begiftigden;";

3° in paragraaf 2 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Het eerste lid geldt niet voor cultuurgoederen die worden aangeboden om de erfbelasting en toebehoren te betalen met toepassing van artikel 3.4.3.0.2.".

Art. 8. Artikel 3.4.3.0.2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3.4.3.0.2. §1. Iedere erfgenaam, legataris of begiftigde kan verzoeken de erfbelasting en toebehoren die invorderbaar zijn op grond van een nalatenschap, geheel of gedeeltelijk te betalen door de afgifte van de geheelheid volle eigendom van de volgende cultuurgoederen:

1° de topstukken, vermeld in artikel 2bis van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die al dan niet zijn opgenomen in de lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap, vermeld in artikel 3, §1, van het voormelde decreet;

2° de cultuurgoederen zoals vermeld in artikel 2, 9° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die aangewezen zijn als cultureelerfgoedinstellingen met toepassing van artikel 17 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, en die daarom als sleutelwerken voor die collecties beschouwd moeten worden;

3° de cultuurgoederen zoals vermeld in artikel 2, 9° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die met een kwaliteitslabel ingedeeld zijn bij het landelijke niveau met toepassing van artikel 24 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, en die daarom als sleutelwerken voor die collecties beschouwd moeten worden;

4° de cultuurgoederen zoals vermeld in artikel 2, 9° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van universiteitsarchieven en universiteitsbibliotheken die een kwaliteitslabel hebben met toepassing van artikel 7 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, en die daarom als sleutelwerken voor die collecties beschouwd moeten worden.

Alleen de cultuurgoederen, vermeld in het eerste lid, die op de dag van het overlijden in hun geheel in volle eigendom toebehoren aan de overledene en/of aan zijn langstlevende echtgenoot of zijn wettelijk samenwonende partner en/of aan zijn erfgenamen, legatarissen of begiftigden, kunnen als betaling als vermeld in het eerste lid, worden aangeboden. Het bewijs dat de voormelde voorwaarde is vervuld, kan worden geleverd door alle bewijsmiddelen, met uitsluiting van de eed.

§2. De bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie onderzoekt de ontvankelijkheid van het verzoek tot inbetalinggeving en brengt de aanvrager op de hoogte van haar beslissing. Als het verzoek tot inbetalinggeving, vermeld in paragraaf 1, onontvankelijk is verklaard en het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap, dient de erfgenaam, legataris of begiftigde, vermeld in paragraaf 1, in voorkomend geval, binnen twee maanden vanaf de kennisgeving van de onontvankelijkheid een aanvullende aangifte in bij de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie.

§3. Als het verzoek tot inbetalinggeving, vermeld in paragraaf 1, ontvankelijk is verklaard, bezorgt de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie het verzoek aan de Raad, vermeld in artikel 2, 4° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, met het oog op een beslissing van de Vlaamse Regering conform artikel 18ter van het voormelde decreet.

§4. Als de Vlaamse Regering conform artikel 18ter van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang beslist dat de cultuurgoederen die het voorwerp uitmaken van het verzoek, in betaling mogen worden gegeven, worden de cultuurgoederen geacht voor 120% van de waarde die is vastgesteld in de beslissing van de Vlaamse Regering, in betaling te zijn gegeven om de verschuldigde erfbelasting en toebehoren te voldoen.

De aanvrager wordt op de hoogte gebracht van de beslissing van de Vlaamse Regering over het verzoek.

De waarde die conform artikel 18ter, derde of vijfde lid, van het voormelde decreet is vastgesteld bij een beslissing van de Vlaamse Regering, neemt de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie in aanmerking om de erfbelasting en toebehoren te berekenen als het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap.

In het geval, vermeld in het derde lid, behoudt de aanvrager de mogelijkheid om conform artikel 3.5.3.0.1 een bezwaar in te dienen tegen de gevestigde aanslag, behalve voor de waardering van het cultuurgoed, zoals die is vastgesteld bij een beslissing van de Vlaamse Regering.

§5. De aanvragers kunnen aan de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie meedelen dat ze hun verzoek tot inbetalinggeving volledig of gedeeltelijk intrekken. Bij intrekking van het verzoek tot inbetalinggeving dient de erfgenaam, legataris of begiftigde, vermeld in paragraaf 1, binnen twee maanden vanaf de kennisgeving van de intrekking een aanvullende aangifte in bij de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie als het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap, behalve als de waarde is bepaald bij een beslissing van de Vlaamse regering conform artikel 18ter, derde of vijfde lid, van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang.

§6. Als de Vlaamse Regering binnen vijf maanden na de kennisgeving van het verzoek door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan de Raad geen beslissing heeft genomen, wordt het verzoek tot inbetalinggeving geacht te zijn afgewezen. Als het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap, dient de erfgenaam, legataris of begiftigde, vermeld in paragraaf 1, binnen twee maanden na de kennisgeving van het verstrijken van voormelde termijn van vijf maanden, een aanvullende aangifte in bij de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie.

Als de Vlaamse Regering het verzoek tot inbetalinggeving weigert, wordt de aanvullende aangifte, vermeld in het eerste lid, ingediend binnen twee maanden vanaf de kennisgeving van de beslissing van de Vlaamse Regering.

§7. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de wijze en het tijdstip waarop het verzoek moet worden ingediend, en kan bepalen welke gegevens en documenten de aanvraag moet bevatten. De Vlaamse Regering kan de procedure voor de afhandeling of intrekking van het verzoek nader bepalen."

Art. 9. In artikel 3.6.0.0.5 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, worden de woorden "Als de erfbelasting is betaald met kunstwerken" vervangen door de woorden "Als de erfbelasting en toebehoren zijn betaald met cultuurgoederen".

Art. 10. Artikel 3.10.3.1.4 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt opgeheven.

Art. 11. Artikel 3.14.1.0.2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 4. Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens

Art. 12. De Vlaamse Belastingdienst is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van artikel 3.4.3.0.2. van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

De verwerking, vermeld in het eerste lid, is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang.

De volgende categorieën van persoonsgegevens kunnen worden verwerkt in het kader van de toepassing van het eerste lid:

1° persoonlijke identificatiegegevens van de aanvrager: identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, de voornamen, de achternaam, de woonplaats, in voorkomend geval het ondernemingsnummer dat bekend is bij de Kruispuntbank van Ondernemingen, de naam en zetel van de aanvrager;
2° persoonlijke kenmerken van de aanvrager: persoonlijke bijzonderheden, zoals geboortedatum en -plaats, burgerlijke staat, nationaliteit;
3° financiële bijzonderheden van de aanvrager;
4° samenstelling van het gezin van de aanvrager;

De verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in het eerste lid, en de Raad, vermeld in artikel 2, 4° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, kunnen

ontvanger zijn van de persoonsgegevens van de betrokkenen. De persoonsgegevens van de volgende categorieën van betrokkenen kunnen worden verwerkt in het kader van de toepassing van het eerste lid:

de aanvragers.

De persoonsgegevens, vermeld in het derde lid, worden bewaard gedurende dertig jaar.

Hoofdstuk 5. Overeenkomsten met andere gewesten

Art. 13. De Vlaamse Regering kan met de regeringen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest een samenwerkingsovereenkomst aangaan die de mogelijkheid invoert voor het gewest waar de erfenis openvalt, om cultuurgoederen die aanvaard worden ter betaling van de erfbelasting, over te dragen aan het andere gewest mits betaling van de waarde van de aanvaarde cultuurgoederen aan het gewest waar de erfenis openviel.

Hoofdstuk 6. Slotbepaling

Art. 14. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 juli 2023.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 24 JANUARI 2003 HOUDENDE BESCHERMING VAN HET ROEREND CULTUREEL ERFGOED VAN UITZONDERLIJK BELANG EN DE VLAAMSE CODEX FISCALITEIT VAN 13 DECEMBER 2013, WAT BETREFT DE INBETALINGGEVING VAN CULTUURGOEDEREN TER VOLDOENING VAN DE ERFBELASTING

Samenvatting

De Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 voorziet in de mogelijkheid om cultuurgoederen in betaling te geven ter voldoening van de erfbelasting. Van deze mogelijkheid wordt in de praktijk echter zelden gebruik gemaakt.

Het voorliggende ontwerp van decreet maakt deze regeling aantrekkelijker voor toekomstige erflaters, erfgenamen, legatarissen en begiftigden en omvat volgende krachtlijnen:
- De definitie van cultuurgoederen die in betaling gegeven kunnen worden, wordt uitgebreid en de regeling wordt qua toepassingsgebied toegespitst op erfgoed waarvan de verwerving een duidelijke verrijking betekent voor de publieke collecties in Vlaanderen;
- Een toekomstige erflater kan de Vlaamse Regering verzoeken te verklaren dat bepaalde cultuurgoederen beschouwd worden als een duidelijke verrijking van de publieke collecties in Vlaanderen;
- De marktwaarde van de cultuurgoederen wordt verhoogd met 20% in het kader van de inbetalinggeving;
- Ingeval de erfbelasting lager is dan de vermeerderde waarde met 20% van de cultuurgoederen, dan kan het Topstukkenfonds, indien het over topstukken gaat, voor de betaling van dit saldo instaan;
- Ingeval de erfbelasting lager is dan de vermeerderde waarde met 20% van de cultuurgoederen dan kan een erfgoedinstelling, indien het om sleutelwerken gaat voor haar collectie, ervoor kiezen om voor de betaling van dit saldo in te staan en zo de mede-eigendom van de cultuurgoederen te verwerven;
- De schulden waarvoor een inbetalinggeving mogelijk is, worden uitgebreid tot de toebehoren van de invorderbare erfbelasting;
- Ook de procedure zelf die doorlopen moet worden om cultuurgoederen in betaling te geven, wordt grondig hervormd. Hierbij wordt een rol toevertrouwd aan de Topstukkenraad die de Vlaamse Regering inhoudelijk zal adviseren.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

A.1. Regeerakkoord en beleidsnota's

1. Het regeerakkoord

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 van 30 september 2019 werden de belangrijke beleidskeuzes voor de legislatuur 2019-2024 vastgelegd.

In het hoofdstuk cultuur (p.126, hoofdstuk 5 – Cultuur, Jeugd en Sport, punt 5.2. cultuur punt 11) wordt er bijzondere aandacht besteed aan de inbetalinggeving van kunstwerken:

We werken een modernisering uit van de reeds bestaande regeling inzake de inbetalinggeving van kunstwerken om zo de collectie van de Vlaamse Gemeenschap met topstukken en sleutelwerken te verrijken.

2. Beleidsnota Cultuur 2019-2024

De beleidsnota Cultuur 2019-2024 neemt de doelstelling uit het Vlaamse Regeerakkoord over:

OD. C.1.4. We borgen en ontsluiten het geheugen van de samenleving

In uitvoering van het Regeerakkoord zal ik, samen met de minister bevoegd voor Financiën en Begroting, een decreetvoorstel formuleren voor een meer performante regeling inzake de inbetalinggeving van kunstwerken ter betaling van de erfrechten (RA, p. 126). Om dit beleid zo goed mogelijk te focussen zullen enkel 'topstukken' en 'sleutelwerken' voor collecties met uitstraling op Vlaams en/of internationaal niveau daarvoor in aanmerking komen. Dit voorstel zal leiden tot aanpassingen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit en in het Topstukkendecreet.

3. Beleidsnota Financiën en Begroting 2019 -2024

Ook in de beleidsnota Financiën en Begroting 2019-2024 werd voormelde doelstelling opgenomen:

In samenwerking met de Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, werken we ook een modernisering uit van de reeds bestaande regeling inzake de inbetalinggeving van kunstwerken om zo de collectie van de Vlaamse Gemeenschap met topstukken en sleutelwerken te verrijken.

A.2. Conceptnota 'langetermijnvisie voor aanvullende financiering en ondernemerschap in Vlaamse cultuursector'

In deze conceptnota, welke goedgekeurd werd door de vorige Vlaamse Regering op 25 juli 2017, wordt de inbetalinggeving van kunstwerken als een belangrijke vorm van aanvullende financiering gezien:

Inbetalinggeving van kunstwerken

In 1985 werd de mogelijkheid om kunstwerken in betaling te geven ter betaling van de successierechten in het Wetboek der Successierechten ingeschreven. De federale overheid wou vermijden dat belangrijk erfgoed naar het buitenland verdween omdat de erfgenamen van dit erfgoed successierechten moesten betalen op de opengevallen nalatenschap. Bovendien handelden erfgenamen vaak onder tijdsdruk waardoor de prijzen die voor deze kunstwerken betaald werden lager lagen dan bij een niet 'gedwongen' verkoop. De regeling van de 'inbetalinggeving' maakt het voor de erfgenamen mogelijk om de successierechten geheel of gedeeltelijk te voldoen via de schenking van de kunstwerken aan de overheid tegen een marktconforme prijs. Voorwaarde is wel dat de aangeboden kunstwerken topstukken of sleutelwerken zijn die tot ons roerend cultureel erfgoed behoren of internationale faam hebben.

Sinds 2015 is de Vlaamse overheid zelf bevoegd voor de erfenisbelasting op de in het Vlaams Gewest openvallende erfenissen. De Vlaamse overheid nam de

bestaande federale regeling inzake de inbetalinggeving quasi ongewijzigd over. De regeling is echter te weinig performant en aan herziening toe. Het is dan ook al vanaf 2006 geleden dat er nog een inbetalinggeving aanvaard werd.

In eerste instantie moeten we via een betere en ruimere informatieverstrekking de regeling bekend maken bij notarissen en het publiek. Daarnaast zullen de Vlaamse ministers bevoegd voor Financiën en voor Cultuur in het najaar van 2017 een werkgroep opstarten die de mogelijkheden en modaliteiten onderzoekt om de regeling performanter te maken. Belangrijk hierbij is dat de regeling van inbetalinggeving veel meer dient te focussen op de erflater en op specifieke aspecten van kunstenaarsnalatenschappen. De erflater moet tijdens zijn leven de mogelijkheid krijgen in onderhandeling te treden met de Vlaamse Belastingdienst over het afsluiten van een ruling over de inbetalinggeving van kunstwerken. Het is immers de erflater die – veel meer dan zijn erfgenamen – begaan is met de toekomst van zijn collectie. De successiewetgeving moet het voor kunstenaars en verzamelaars mogelijk maken om – zo zij dat wensen – hun collectie geheel of gedeeltelijk te bestemmen voor publiek nut zonder dat zij daarbij hun erfgenamen tekort doen. Niet alleen zouden de erflater en de Vlaamse Belastingdienst over de aanvaarding en de waardevaststelling bij leven afspraken kunnen maken, maar ook over de bestemming (welk museum, welke stad/gemeente) en over de toekomstige omgang met de collectie. Andere aandachtspunten zijn de vrij complexe en omslachtige procedure, en het feit dat indien de in betaling gegeven kunstwerken de verschuldigde successierechten overstijgen, de erfgenamen niet gecompenseerd worden voor die 'overwaarde'.
Het is ook wenselijk bij de optimalisering van de regeling voor de inbetalinggeving van kunstwerken een gedeeltelijke vrijstelling te bepalen – onder bepaalde voorwaarden – van successierechten voor 'topstukken' in nalatenschappen. Op die manier vermijdt de Vlaamse overheid dat deze 'topstukken' op korte termijn verkocht moeten worden en daardoor naar het buitenland verdwijnen.
De bevindingen van de werkgroep zullen mogelijk resulteren in een aanpassing van de bestaande regeling inzake inbetalinggeving. Met dit initiatief kan dan ook invulling worden gegeven aan het Regeerakkoord waar dat stelt: "Er is ook nood aan een successieregeling voor verzamelaars".[1]

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De Vlaamse Codex Fiscaliteit voorziet de mogelijkheid om de erfbelasting te voldoen door de inbetalinggeving van kunstwerken. De regeling wordt echter zelden gebruikt doordat ze uitermate stroef is en bovendien onvoldoende bekend is bij zowel collectiebeherende instellingen, notarissen, vermogensbeheerders als bij particulieren.

Deze regeling is de opvolger van de 'gemengde' regeling die met de programmawet van 11 juli 2005[2] werd ingevoerd. Deze programmawet wijzigde de tot dan toe bestaande regeling[3] waarbij de in betaling gegeven kunstwerken eigendom werden

---

[1] Conceptnota, p 28 – 29.

[2] Zitting 2004-2005. Kamer van volksvertegenwoordigers. Stukken : 51 1820. - 001 : Ontwerp van programmawet. - 002 tot 007 : Amendementen. - 008 tot 010 : Verslagen. - 011 : Amendementen. - 012 : Verslag. - 013 : Tekst aangenomen door de commissies. - 014 : Verslag. - 015 : Amendementen. - 016 : Aanvullend verslag. - 017 : Artikel gewijzigd door de commissie. - 018 : Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat. Integraal verslag : 23 juni 2005. Senaat. Stukken : 3-1254. - Nr. 1 : Ontwerp geëvoceerd door de Senaat. - Nr. 2 : Amendementen. - Nrs. 3 tot 6 : Verslagen. - Nr. 7 : Beslissing om niet te amenderen. Handelingen van de Senaat : 30 juni 2005.

[3] Voorzien in artikel 83-3 en 83-4 van het Wetboek van successierechten

van de Federale Overheid en door deze overheid in bewaring gegeven werden aan (federale) musea en waarbij de Federale Overheid aan het gewest, waar de erfenis was opengevallen, de tegenwaarde van deze kunstwerken in speciën uitbetaalde.

De voorstellen tot inbetalinggeving van de collectie Janssen (Precolumbiaanse kunst) en de collectie Gillion Crowet (art nouveau) en in het bijzonder de financiële implicaties ervan leidden tot deze programmawet. Deze wet bepaalde dat inbetalinggevingen naar de toekomst toe rechtstreeks in natura zouden toekomen aan het gewest waar de desbetreffende erfenis was opengevallen.

In de periode tussen de programmawet van 11 juli 2005 en 1 januari 2015 werden door de federale overheid slechts twee aanvragen tot inbetalinggeving ontvangen voor in Vlaanderen verschuldigde successierechten, waarvan één onontvankelijk werd verklaard en één werd aanvaard.

Sinds 1 januari 2015 staat de Vlaamse overheid zelf in voor de inning van de erfbelasting. Meer bepaald int de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) de erfbelasting. Naar aanleiding van de overname werd in de Vlaamse Codex Fiscaliteit een gelijkaardig, maar zuiver Vlaams systeem van inbetalinggeving van kunstwerken ingeschreven. Sindsdien ontving VLABEL twee aanvragen tot inbetalinggeving van de erfbelasting door kunstwerken. Eén aanvraag was onontvankelijk. De andere aanvraag was ontvankelijk maar de kunstwerken voldeden niet aan de kwalitatieve criteria.

Nochtans biedt dit instrument heel wat mogelijkheden zowel voor de overheid als voor de betrokken erfgenamen. In tegenstelling tot in het buitenland (zie bijvoorbeeld het UK – link zie verder) is het in Vlaanderen een ondergewaardeerd instrument om de publieke collecties met sleutelwerken en/of topstukken te verrijken. De budgetten van erfgoedbeherende instellingen zijn immers te beperkt waardoor het geen evidentie is om deze cultuurgoederen te verwerven via de 'markt'. Dit instrument kan dan ook om te beginnen in grote mate bijdragen tot het behoud van belangrijk, waardevol erfgoed voor Vlaanderen. Daarnaast zal het er ook toe leiden dat cultuurgoederen uit de private sfeer worden gehaald en toegankelijk worden gemaakt voor het publiek. Tot slot stelt het ons ook in staat om dergelijke cultuurgoederen te bewaren voor toekomstige generaties binnen de Vlaamse Gemeenschap.

Verwachte impact aan de hand van buitenlandse voorbeelden.

Land		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	totaal	gemiddelde/ jaar
Engeland	aantal	32	32	36	33	26	25	30	27	29	36	44	35	32	46	463	33
	bedrag (Mio euro)	28,03	16,84	21,94	17,39	9,19	34,68	54,73	49,08	41,43	52,29	43,65	18,71	36,08	45,01	469,05	33,50
Spanje	aantal	2	1	6	1	8	1	2	0	0	0	0	/	/	/	21	2
	bedrag (Mio euro)	8,86	0,48	0,55	0,48	3,77	0,33	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	/	/	/	14,50	1,04
Nederland	aantal	6	8	12	8	11	9	14	4	6	16	9	8	10	10	131	9
	bedrag (Mio euro)	1,50	2,50	1,50	9,00	4,04	1,43	3,40	1,09	1,28	0,47	0,56	0,14	2,30	1,40	30,61	2,35

In het bijzonder erfgoedrijke UK werd over het voorbije jaar (1 april 2019-31 maart 2020) voor een totaal bedrag van 40.000.000 pond aanvaard als 'acceptance in lieu' voor de verschuldigde erfbelastingen. Het ging om 46 objecten/verzamelingen. Dit bedrag ligt op een iets hoger niveau als de voorbije jaren.

De gepubliceerde rapporten kunnen geraadpleegd worden via volgende link:

https://www.artscouncil.org.uk/tax-incentives/acceptance-lieu#section-4

In Nederland werd in 2020 voor een totaal bedrag van 1.432.149 euro aan cultuurgoederen aanvaard ter betaling van de erfrechten. Over de voorbije veertien

jaar werden per jaar gemiddeld voor een bedrag van 2,35 miljoen euro aan erfgoed aanvaard.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het voorliggende ontwerp van decreet omvat de volgende wijzigingen aan de regelgeving met betrekking tot de inbetalinggeving van cultuurgoederen ter voldoening van de erfbelasting:

1. Belasting waarvoor cultuurgoederen in betaling gegeven kunnen worden

De huidige regelgeving van het Vlaamse Gewest laat enkel een inbetalinggeving toe voor de verschuldigde erfbelasting. Toebehoren konden tot nu toe niet voldaan worden met een inbetalinggeving.

Er wordt voorgesteld om de schulden waarvoor een inbetalinggeving mogelijk is, uit te breiden tot de erfbelasting en toebehoren.

De term 'toebehoren' wordt gedefinieerd in artikel 1.1.0.0.2, lid 1, 1°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Onder toebehoren wordt verstaan (in voorkomend geval) de opcentiemen of de opdeciemen, de nalatigheidsintresten, de administratieve geldboetes, de belastingverhogingen en de kosten van vervolging of tenuitvoerlegging, rechtsplegingsvergoedingen, gerechtskosten en betekeningskosten.

De voorgestelde uitbreiding van de schulden waarvoor een inbetalinggeving mogelijk is, versterkt de regeling omtrent inbetalinggeving van cultuurgoederen en maakt deze regeling aantrekkelijker. Hierdoor wordt het verwerven van topstukken en sleutelwerken in functie van de publieke collecties van Vlaanderen bevorderd.

De 'verschuldigde erfbelasting en toebehoren' dekken ook de gebeurlijke aanvullende rechten, maar slechts tot op een bepaald ogenblik. Als het saldo werd uitbetaald, zal er geen toerekening meer mogelijk zijn. Het dossier inbetalinggeving met cultuurgoederen is dan immers "afgesloten".

2. Definitie van de cultuurgoederen die in betaling gegeven kunnen worden – rol Topstukkenraad

Artikel 3.4.3.0.2, §1, eerste lid van de Vlaamse Codex Fiscaliteit definieert welke cultuurgoederen in aanmerking komen voor inbetalinggeving ter voldoening van de erfbelasting.

De huidige regeling voor inbetalinggeving beperkt het toepassingsgebied tot 'kunstwerken'. Dit toepassingsgebied is te eng in de zin dat het gebruik van deze term lijkt te suggereren dat andere cultuurgoederen zoals archeologische vondsten juwelen, manuscripten, wetenschappelijke objecten etc. niet in aanmerking zouden komen, quod non.

Daarom wordt in het ontwerp van decreet niet langer gesproken van kunstwerken, maar wel van cultuurgoederen.

Daarnaast verdient het aanbeveling om deze regeling qua toepassingsgebied toe te spitsen op erfgoed waarvan de verwerving een duidelijke verrijking betekent voor het geheel van de publieke collecties in Vlaanderen, zijnde de 'Collectie Vlaanderen'. Het gaat dan om zowel cultuurgoederen (zowel individuele stukken als collecties) die beantwoorden aan de inhoudelijke criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet (decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang) als 'sleutelwerken' voor

collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel ingedeeld bij het landelijk niveau, of van de universiteitsarchieven of universiteitsbibliotheken.

Zowel topstukken als sleutelwerken blijven wegens hun hoge marktwaarde vaak onbereikbaar voor individuele musea of lokale overheden. Gelet op de wenselijkheid om deze cultuurgoederen binnen Vlaanderen te behouden, is het nodig om via de regeling van inbetalinggeving een kader te scheppen dat dit mogelijk maakt.

Met 'topstukken' worden die cultuurgoederen (zowel individuele stukken als verzamelingen) bedoeld die krachtens het Topstukkendecreet beschouwd moeten worden als zeldzaam en onmisbaar erfgoed voor de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat daarbij zowel om de in de 'topstukkenlijst' opgenomen topstukken als om de topstukken die niet in deze lijst werden opgenomen maar wel beantwoorden aan de criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet.

Ook cultuurgoederen die zich in het buitenland bevinden en voldoen aan de criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet, komen voor inbetalinggeving in aanmerking.

Met 'sleutelwerken' worden die cultuurgoederen bedoeld waarvan de verwerving een duidelijke verrijking zou betekenen voor collecties van de krachtens het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021 erkende cultureel erfgoedinstellingen, van de krachtens datzelfde decreet erkende collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel ingedeeld bij het landelijk niveau, of van de universiteitsarchieven of universiteitsbibliotheken met een krachtens datzelfde decreet toegekend kwaliteitslabel, en tegelijkertijd ook voor de 'Collectie Vlaanderen'. Het gaat om cultuurgoederen die niet als topstukken kunnen beschouwd worden in de zin van het Topstukkendecreet , maar die door hun intrinsieke kwaliteit en (kunst-)historisch belang de (deel-)collecties van het museum of de bewaarbibliotheek in belangrijke mate kunnen versterken doordat ze bij verwerving als een anker- en ijkpunt kunnen functioneren voor de overige stukken binnen de (deel-)collectie. Zo bijvoorbeeld een kunstwerk dat bijzonder representatief is voor het oeuvre van een kunstenaar of dateert uit een periode die nauwelijks of niet vertegenwoordigd is in de collectie van het museum.

Voorgesteld wordt om aan de krachtens het Topstukkendecreet opgerichte Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed (hierna de 'Topstukkenraad' genoemd) de opdracht toe te vertrouwen om de Vlaamse Regering te adviseren over <u>het topstukkengehalte en/of het sleutelwerkengehalte</u> van de voor inbetalinggeving aangeboden cultuurgoederen.

Tevens wordt voorgesteld om de <u>waardeschatting</u> en ook de advisering van de <u>bestemming</u> van de aangeboden topstukken en sleutelwerken toe te vertrouwen aan de Topstukkenraad.

<u>3. Waarde van de cultuurgoederen die in aanmerking genomen wordt voor vereffening van de erfbelasting en toebehoren</u>

Zoals hoger reeds aangehaald, heeft het voorliggende ontwerp van decreet tot doel om de bestaande regeling in de Vlaamse Codex Fiscaliteit aangaande de inbetalinggeving van kunstwerken aantrekkelijker te maken.

Het voorliggende ontwerp van decreet bepaalt dan ook dat cultuurgoederen die aanvaard worden ter betaling van de erfbelasting, voor wat de voldoening van deze belasting betreft, aanvaard worden à rato van 120 % van de marktwaarde. Deze marktwaarde wordt vastgesteld door de Topstukkenraad (zie hoger onder punt 2).

De loutere aanvaarding van de aangeboden cultuurgoederen tegen marktwaarde biedt de erfgenamen, legatarissen of begiftigden van deze topstukken geen

stimulans. Een verkoop via de klassieke kanalen (veiling, galerie, verkoop via bemiddeling) is voor hen dan veel verkieslijker. Een verkoop via de klassieke kanalen gaat sneller, biedt de mogelijkheid om eventueel een hogere verkoopprijs te bekomen dan de marktwaarde, blijft vertrouwelijker en vermijdt mogelijke discussies in het geval van meerdere rechthebbenden.

De voorgestelde stimulans laat de erfgenamen dus toe om de cultuurgoederen in kwestie voor betaling aan te bieden tegen een meerwaarde van 20% ten opzichte van de marktwaarde.

Door deze stimulans wordt het stelsel van inbetalinggeving financieel interessanter voor erfgenamen, legatarissen en begiftigden, zodat zij de voorkeur zullen geven aan een betaling in natura van de verschuldigde erfbelasting (en toebehoren) boven een betaling in speciën met geld dat afkomstig is van een verkoop van deze cultuurgoederen. Deze stimulans wordt nog verder versterkt door de mogelijkheid om in bepaalde gevallen over te gaan tot terugbetaling van het saldo, als de te betalen erfbelasting minder bedraagt dan de vermeerderde marktwaarde met 20% van het in betaling gegeven cultuurgoed (zie punt 4).

Het verlies dat de Vlaamse overheid boekt door de aangeboden cultuurgoederen tegen 120% van de marktwaarde te aanvaarden, is relatief. Mocht de Vlaamse overheid een dergelijk cultuurgoed moeten aankopen op veiling dan loopt zij het risico op tegenbiedingen waardoor zij het stuk uiteindelijk ook aan meer dan de marktwaarde zal moeten verwerven. Daarboven dienen dan nog de veilingkosten (alles samen een 26% van de hamerprijs) betaald te worden.

Bovendien vermijdt de Vlaamse overheid zo het risico dat er tegenbiedingen komen die haar budget overstijgen, waardoor het cultuurgoed alsnog in een buitenlandse privécollectie verdwijnt, terwijl het belang van het cultuurgoed het wenselijk maakt om het te verwerven voor een publieke collectie en het zo blijvend binnen de Vlaamse Gemeenschap te bewaren.

De voorgestelde stimulans, zonder dewelke erfgenamen eerder ontraden worden om op deze regeling een beroep te doen, vormt als dusdanig voor de Vlaamse overheid een realistisch evenwicht tussen een op korte termijn negatieve budgettaire impact (missen van betaling in speciën) enerzijds en het langetermijn maatschappelijke belang om deze cultuurgoederen in publieke collecties op te nemen en voor Vlaanderen te behouden anderzijds.

De voorgestelde stimulans aligneert zich ook met de bestaande buitenlandse praktijken. In Nederland wordt eveneens een stimulans gehanteerd van 20% boven de marktwaarde voor de inbetalinggeving van cultuurgoederen met een nationaal, cultuurhistorisch of kunsthistorisch belang. ‘Het opzet van de regeling is dat de erfgenamen en legatarissen de voorkeur geven aan de betaling in natura voor het successierecht boven de betaling in speciën die afkomstig zijn van de openbare verkoop van het cultuurvoorwerp’ (Kamerstukken II, 1996-1997, nr.7, 26-27).

In het UK wordt een ‘douceur’ gehanteerd van 25% van de erfbelasting die op de waarde van het cultuurgoed geheven zou worden indien het openbaar verkocht zou worden. Deze ‘douceur’ komt neer op een ‘meerwaarde’ van 17% in vergelijking met wat de erfgenamen uit de verkoop bekomen zouden hebben na aftrek van de erfbelasting (40% in de UK).

De verhoging van de marktwaarde met 20% wordt niet in rekening gebracht als grondslag voor de berekening van de erfbelasting op het cultuurgoed, als dat (deels) onderdeel uitmaakt van de nalatenschap. Dit volgt uit de toepassing van het bestaande artikel 2.7.3.3.1, eerste lid VCF, op grond waarvan de belastbare waarde van het actief van de nalatenschap gelijk is aan de te schatten verkoopwaarde op dag van het overlijden.

Tot slot wordt opgemerkt dat in de huidige regeling niet gespecificeerd wordt welke peildatum voor de waardering geldt. Er wordt voorgesteld om als peildatum het ogenblik van het openvallen van de nalatenschap te nemen. Deze peildatum wordt niet beïnvloed door het naar boven of beneden pieken van de marktprijzen na bijvoorbeeld het overlijden van een belangrijke collectioneur of kunstenaar.

4. Uitbetaling van het saldo in geval de aangenomen waarde van de cultuurgoederen het bedrag van de verschuldigde erfbelasting en toebehoren overstijgt

Erfgenamen, legatarissen en begiftigden lijken doorgaans niet geneigd om cultuurgoederen in betaling te geven indien de geschatte waarde van de cultuurgoederen hoger is dan de te betalen erfbelasting (en toebehoren). Voor erfgenamen, legatarissen en begiftigden is het in dat geval interessanter om het cultuurgoed op de private markt te verkopen, om de koopsom vervolgens aan te wenden tot betaling van de verschuldigde erfbelasting (en toebehoren) waarna zij wel over het saldo kunnen beschikken.

In het Verenigd Koninkrijk en in Nederland is er een regeling voorzien omtrent de uitbetaling van het saldo. In Nederland kan het Ministerie van Cultuur beslissen om het saldo uit te betalen indien een vooraanstaand museum het aanbod tot inbetalinggeving ondersteunt. In het Verenigd Koninkrijk kan de aanbieder een overeenkomst sluiten met een geïnteresseerd museum of een andere erfgoedinstelling waarbij voorzien wordt dat de cultuurgoederen na aanvaarding van het aanbod tot inbetalinggeving eigendom worden van de erfgoedinstelling.

Voorgesteld wordt om ook voor Vlaanderen een 'saldo-regeling' in te voeren waarbij het deel van de vermeerderde marktwaarde met 20% van de cultuurgoederen, zoals geschat door de Topstukkenraad, dat overblijft na voldoening van de verschuldigde erfbelasting en toebehoren, betaald wordt door de Vlaamse overheid (Topstukkenfonds) in het geval het om cultuurgoederen gaat die voldoen aan de criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet.

In geval het om cultuurgoederen gaat die niet beantwoorden aan de criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet, wordt voorgesteld om de mogelijkheid te voorzien dat dan de erfgoedinstelling voor wiens collectie deze cultuurgoederen als sleutelwerk beschouwd kunnen worden de mogelijkheid krijgt om het saldo te betalen en zo mede-eigenaar te worden van de verworven cultuurgoederen.
De erfgoedinstelling zal dan de mede-eigendom verwerven in een verhouding betaald saldo versus vastgestelde marktwaarde van het cultuurgoed à rato van 120%.

Indien er een saldo wordt vastgesteld, zijn er dus drie mogelijkheden:

a. De Vlaamse Regering beslist om het saldo niet uit te betalen:
- de aanvragers kunnen het aanbod tot inbetalinggeving intrekken of het, ondanks deze beslissing om het saldo niet uit te betalen, toch handhaven;
– de aanvragers kunnen, in geval het een verzameling of meerdere cultuurgoederen betreft, het deel van de collectie dat de verschuldigde erfbelasting (en toebehoren) overstijgt, uit het aanbod tot inbetalinggeving terugtrekken. Met het resterende gedeelte van de collectie wordt alsnog de erfbelasting (en toebehoren) betaald.

b. De Vlaamse Regering beslist, in het geval het gaat om topstukken en cultuurgoederen die aan de criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet beantwoorden, om het saldo uit te betalen. De betaling van het saldo, zijnde de waarde van het topstuk gewaardeerd aan 120% van de marktwaarde min de verschuldigde erfbelasting en toebehoren, zal gebeuren door het Topstukkenfonds. Het Fonds kan daartoe haar gecumuleerde reserves

aanwenden. Indien deze niet volstaan zal er een bijkomende dotatie aan het Topstukkenfonds vereist zijn om het saldo te kunnen uitbetalen.

c. In het geval het om cultuurgoederen gaat die als sleutelwerk beschouwd worden voor de collectie van een erfgoedinstelling, dan kan deze, mits akkoord van de aanvragers, het saldo betalen en zo mede-eigenaar worden van de zo verworven cultuurgoederen à rato van deze investering (betaalde saldo over de aanvaarde waarde x 120% van het topstuk). De erfgoedinstelling deelt haar beslissing daartoe mee aan de Vlaamse Regering.

Deze mogelijkheden worden verder vorm gegeven in een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering.

Om speculatie te vermijden voorziet het in het Topstukkendecreet in te voegen artikel 18ter volgende grendels (artikel 4 van het voorontwerp):

- het bindend advies van de Topstukkenraad over het belang en de financiële waarde van de aangeboden cultuurgoederen. De Topstukkenraad moet er uiteraard over waken dat de geschatte waardes marktconform zijn.
- het feit dat de waarde van de aangeboden cultuurgoederen steeds bepaald wordt op het moment dat de nalatenschap openvalt.

De vergoeding voor de eigendomsoverdracht van het cultuurgoed gebeurt dan enerzijds door toerekening van de vermeerderde waarde met 20% op de verschuldigde erfbelasting (en toebehoren) en anderzijds door uitbetaling van het saldo door het Topstukkenfonds.

Teneinde de uitbetaling van het saldo door het Topstukkenfonds mogelijk te maken, wordt de opdracht van het Topstukkenfonds zoals geformuleerd in artikel 19 van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, aangepast.

5. Verzoek tot inbetalinggeving door een toekomstige erflater

Tot op heden kan een toekomstige erflater niet anticiperen op de mogelijkheid tot inbetalinggeving van cultuurgoederen na zijn overlijden. Nochtans kan het de wens zijn van een toekomstige erflater om hieromtrent reeds duidelijkheid te krijgen, enerzijds vanuit bekommernis om het lot van zijn collectie te vrijwaren, anderzijds vanuit zorg om zijn toekomstige erfgenamen, legatarissen of begiftigden niet te belasten met het doorlopen van de procedure na zijn overlijden.

Het voorliggende voorstel biedt hiervoor deels een oplossing. Het laat de erflater immers toe om bij leven zekerheid te krijgen van de Vlaamse Regering met betrekking tot de vraag of bepaalde cultuurgoederen na het openvallen van zijn nalatenschap in aanmerking komen voor inbetalinggeving en of na diens overlijden de bestemming kunnen krijgen die de erflater voor ogen heeft.

Een dergelijke zekerheid kan immers een belangrijke stimulans vormen bij de successieplanning. Deze bepaling, in samenloop met de aanvaarding van de cultuurgoederen aan 120% van de marktwaarde, laat de erflater die zijn collectie ook na zijn dood wil samenhouden door ze voor een museum te bestemmen, de mogelijkheid om dat te doen zonder dat dit ten koste gaat van zijn erfgenamen.

Voor het invoeren van een dergelijk voorafgaand verzoek in de Vlaamse regeling zijn twee opties denkbaar:

- Optie één: een overeenkomst die bindend is voor zowel het Vlaamse Gewest, als voor de toekomstige erflater en de toekomstige erfgenamen, legatarissen en begiftigden;
- Optie twee: een beslissing van het Vlaamse Gewest dat de cultuurgoederen in aanmerking komen om de erfbelasting en toebehoren te betalen, met daarin

ook zekerheid over de bestemming van de cultuurgoederen, indien deze na het overlijden van de verzoeker aangeboden worden.

De eerste optie zou inhouden dat een voorafgaand verzoek tot inbetalinggeving van topstukken en sleutelwerken door een toekomstige erflater resulteert in een wederzijds bindende overeenkomst, waarbij de toekomstige erflater en de toekomstige erfgenamen, legatarissen en begiftigden zich ertoe verbinden om het cultuurgoed na het overlijden van de erflater in betaling te geven en het Vlaamse Gewest zich er toe verbindt deze inbetalinggeving te aanvaarden.

In het nieuwe erfrecht is het mogelijk om een geldige erfovereenkomst te sluiten in zoverre deze een beschikking onder bezwarende en onder bijzondere titel is. Wel kan de toekomstige erflater geen lasten opleggen aan de reserve.

Als de waarde van het cultuurgoed binnen het beschikbaar deel valt, zou voor deze eerste optie een erfovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de toekomstige erflater volstaan. Als de waarde van het cultuurgoed het beschikbaar deel overschrijdt, is het niet mogelijk om de cultuurgoederen, die deel uitmaken van de reserve, te belasten en kan de erfovereenkomst bijgevolg aangevochten worden. Een bindende overeenkomst is dan enkel mogelijk indien ook de toekomstige (reservataire) erfgenamen mee ondertekenen en de overeenkomst onder bezwarende titel is.

Op het ogenblik van het voorafgaand verzoek zijn de omvang en samenstelling van de reserve en het beschikbaar deel evenwel niet gekend. Een erfovereenkomst louter met de toekomstige erflater verzoeker is dus niet sluitend voor het Vlaamse Gewest.

Deze eerste optie is bijgevolg juridisch moeilijk haalbaar. Vandaar dat in voorliggend ontwerp van decreet gekozen werd voor optie twee.

De tweede optie houdt in dat een voorafgaand verzoek door een toekomstige erflater in geval van aanvaarding resulteert in een beslissing van het Vlaamse Gewest dat als de toekomstige erfgenamen, legatarissen en begiftigden de cultuurgoederen zullen aanbieden voor inbetalinggeving, deze cultuurgoederen aan de voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen om de erfbelasting en toebehoren te betalen en dat er voorafgaandelijke zekerheid is over de bestemming van de cultuurgoederen. We gaan ervan uit dat dit toekomstige erfgenamen, legatarissen en begiftigden zal stimuleren om de cultuurgoederen in betaling te geven.

Bij deze tweede optie behouden de toekomstige erflater en de erfgenamen, legatarissen en begiftigden dus de vrijheid met betrekking tot het cultuurgoed. Een toekomstige erflater zou in geval van een bindende overeenkomst, waarbij de beschikkingsvrijheid over het cultuurgoed voor zijn erven beperkt wordt, allicht minder geneigd kunnen zijn om een voorafgaand verzoek in te dienen.

Bij een dergelijk voorafgaand verzoek door een toekomstige erflater geeft de Topstukkenraad aan de Vlaamse Regering een bindend advies over de vraag of het aangeboden cultuurgoed voldoet aan de definiëring van de cultuurgoederen die in betaling gegeven kunnen worden, zoals vermeld in het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, §1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (artikel 8 van het voorontwerp) en een niet bindend advies over de bestemming.
Op basis van dit advies neemt de Vlaamse Regering een beslissing over deze twee punten.

Bij het in betaling geven van de cultuurgoederen (na het overlijden van de erflater) zal de geldwaarde van het cultuurgoed geschat worden door de Topstukkenraad. De

beslissing of een eventueel saldo uitbetaald wordt of niet wordt genomen na deze schatting.

Er wordt geopteerd voor een schatting van het cultuurgoed op het ogenblik van het openvallen van de nalatenschap. Het is niet wenselijk dat de schatting door de Topstukkenraad reeds gebeurt op het ogenblik van het voorafgaand verzoek. De waarde van cultuurgoederen kan immers meer dan marginaal schommelen doorheen de tijd.

6. Uitbreiding van de adviesopdracht van de Topstukkenraad

Gezien de nauwe band tussen de doelstellingen nagestreefd door voorliggend voorstel van decreet en het Topstukkendecreet wordt ervoor geopteerd om de inhoudelijke advisering van de Vlaamse Regering in deze aan de Topstukkenraad op te dragen.
Dit zal ook toelaten om de uitvoering van deze regeling eenvoudiger te maken doordat hierdoor de huidige 'bijzondere commissie' die nu nog voorzien wordt binnen het kader van het Besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit als 'tussenstap' geschrapt kan worden.

De Topstukkenraad zal, binnen het kader van deze regeling, de Vlaamse Regering adviseren over:

1) het topstukgehalte of sleutelwerkgehalte van de voor inbetalinggeving aangeboden cultuurgoederen,
2) de geldwaarde van de aangeboden cultuurgoederen,
3) de museale bestemming van de aangeboden cultuurgoederen.

Het advies van de Topstukkenraad over de punten 1) en 2) is bindend voor de Vlaamse Regering. De Topstukkenraad zal slechts advies verlenen over de punten 2) en 3) bij een positief advies over punt 1).

De Topstukkenraad zal binnen het kader van dit mandaat het nodige overleg plegen met de toekomstige erflater, erfgenamen, begiftigden of legatarissen in functie van haar advisering aan de Vlaamse Regering.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact

De decretale invoering van inbetalinggeving van cultuurgoederen ter voldoening van de erfbelasting laat de Vlaamse Overheid toe om voorwerpen die een uitzonderlijke archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de Vlaamse Gemeenschap hebben te verwerven, te bewaren en te ontsluiten voor de huidige en toekomstige generaties.

Armoedetoets

Voor dit decreet werd geen armoedetoets gemaakt omdat de inhoud ervan geen specifieke impact heeft op mensen die in armoede leven.

Impact op de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel

Dit voorstel raakt niet aan de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel.

Budgettaire impact.

A. Impact van de inbetalinggeving ter voldoening van erfbelasting

Momenteel is in de Vlaamse Codex reeds de mogelijkheid voorzien om cultuurgoederen in betaling te geven ter voldoening van de erfbelasting. De huidige regeling is echter complex en richt zich uitsluitend tot kunstwerken terwijl het roerend cultureel erfgoed veel ruimer dient te worden geïnterpreteerd.

Het is niet evident om een 100% correcte inschatting te maken in welke mate deze aangepaste regeling een kentering zal betekenen ten opzichte van de huidige regeling. Voor kleinere landen (bijvoorbeeld Nederland) en regio's zoals Vlaanderen zal het aantal toepassingsgevallen in elk geval beperkter zijn, zodat de budgettaire impact sterk afhankelijk zal zijn van de concrete stukken die worden aanvaard ter voldoening van de erfbelasting en toebehoren.

Er wordt van uitgegaan dat, indien de voorgestelde regeling succesvol blijkt, over meerdere jaren heen gemiddeld voor een bedrag van 700.000 euro per jaar in betaling zal gegeven worden ter voldoening van de erfbelasting en toebehoren. Deze raming is echter zeer tentatief. Het zal tijd vragen vooraleer de regeling afdoende bekend zal zijn bij en gebruikt zal worden door toekomstige erflaters en erfgenamen. In de eerste jaren van de regeling zal de erfbelasting betaald met cultureel erfgoed dus allicht gevoelig lager liggen dan de vooropgestelde700.000 euro per jaar op 'kruissnelheid'.

B. Fiscale stimulus

De in het ontwerp van decreet voorgestelde stimulans (de vermeerderde marktwaarde met 20%) is nieuw en moet de eigenaar van een topstuk mee helpen overtuigen om van deze regeling gebruik te maken. De 20% bovenop de marktwaarde is momenteel niet voorzien in de huidige regeling (Vlaamse codex fiscaliteit) en betekent ook een extra uitgave (i.c. minderontvangst) van ongeveer 140.000 euro (700.000 * 0.2) per jaar.

C. Saldoregeling

In dit ontwerp van decreet wordt voorgesteld om ook voor Vlaanderen een 'saldo-regeling' in te voeren waarbij het deel van 120% van de marktwaarde van de cultuurgoederen, zoals geschat door de Topstukkenraad, dat overblijft na voldoening van de verschuldigde erfbelasting en toebehoren, kan terugbetaald worden door de Vlaamse overheid (Topstukkenfonds).

Voor de financiering van het Topstukkenfonds is er een dotatie van 563.000 euro voorzien ten laste van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap (HB0-1HCA5CY-IS).
Indien er een 'saldo' is, voorziet het ontwerp van decreet dat de terugbetaling van het saldo door het Topstukkenfonds enkel mogelijk is als de Vlaamse Regering hiertoe beslist.

Als het cultuurgoederen betreft die geen topstukken zijn in de zin van het Topstukkendecreet, dan heeft de betaling van het saldo enkel impact op de begroting van de Vlaamse Overheid als deze de inrichtende macht is van de erfgoedinstelling.

Kind- en jongereneffectenrapport (JoKER)

Dit decreet heeft geen impact op kinderen en jongeren.

De eventuele inbetalinggeving van cultuurgoederen gebeurt tegen een marktwaarde van 120%. Deze regeling doet dus geen afbreuk aan de rechten van de minderjarige erfgenamen op hun deel van de erfenis.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Dit decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale of provinciale besturen of op Brussel.

Implementatie

Aanpassing uitvoeringsbesluit

Het voorgestelde decreet zal nopen tot wijziging van volgende uitvoeringsbesluiten:

- Het besluit van 5 december 2003 van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang;
- Het besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013.

Communicatie naar belanghebbenden

Gelet op het belang voor de eigenaars zal er een communicatiecampagne worden opgestart naar de huidige private eigenaars van topstukken, notarissen, vermogensbeheerders,….

Handhaving en toezicht

De handhaving van de in het Topstukkendecreet in te voegen bepalingen gebeurt door het departement Cultuur, Jeugd en Media, afdeling Waarborgen en Beheren, Team Cultuurgoederen.

De handhaving van de in de Vlaamse Codex Fiscaliteit in te voegen bepalingen gebeurt door VLABEL.

C. Totstandkomingsprocedure

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies met nr. 2022/159 werd verleend op 10 mei 2022.

De inspectie van Financiën verleende gunstig advies op dit decreet op 1 juni 2022.

C.1. Het advies van de SARC

De SARC heeft advies gegeven op 20 juni 2022

Hierna volgend wordt ingegaan op de opmerkingen van de SARC:

Positieve ontwikkeling

De SARC beoordeelt de voorgestelde wijzigingen voor de inbetalinggeving van cultuurgoederen voor de voldoening van de erfbelasting positief.

De SARC suggereert om de voorgestelde regeling zo mogelijk nog verder uit te werken door effectieve schenkingen aan de Vlaamse Overheid ter voldoening van de erfbelasting reeds bij leven mogelijk te maken. De SARC verwijst daarbij naar

de bestaande regeling in Frankrijk, alsook naar het voorstel van de commissie 'Collectie Nederland' (rapport van 25 februari 2022) om "*het voor particulieren mogelijk te maken al bij leven een werk aan de Rijkscollectie te kunnen schenken tegen dezelfde fiscale voorwaarden zoals die gelden bij toepassing van de successieregeling*".

Reactie:

De regeling zoals ze in Frankrijk bestaat (zie artikel 200 Code général des impôts) heeft betrekking op een rechtstreekse schenking aan een "goed doel". In Frankrijk bestaat er in dat geval een fiscaal gunstregime inzake inkomstenbelasting.

In het rapport van de commissie Collectie Nederland van februari ll. werd het volgende geadviseerd met betrekking tot schenken bij leven:
"*Ter aanvulling op de successieregeling heeft de commissie in haar tussenadvies reeds geadviseerd het voor particulieren mogelijk te maken al bij leven een werk aan de Rijkscollectie te kunnen schenken tegen dezelfde fiscale voorwaarden zoals die gelden bij toepassing van de successieregeling. Dat wil zeggen: een opslag van 20 procent op de getaxeerde waarde van het te schenken cultuurgoed te verrekenen met de – in dit geval – verschuldigde (inkomsten)belasting. Vanuit de Rijkscollectie kunnen de cultuurgoederen, net als bij de successieregeling, in (langdurig) bruikleen gegeven worden aan musea en erfgoedinstellingen. De commissie herhaalt dit advies graag in haar eindadvies.*"

Ook het rapport van de commissie Collectie Nederland heeft het derhalve over een rechtstreekse schenking aan de Rijkscollectie en ook in dat geval gaat het om een fiscaal voordeel inzake inkomstenbelasting.

Voor schenkingen aan de Vlaamse overheid, dus ook van cultuurgoederen, bedraagt het tarief van de schenkbelasting reeds 0% (zie art. 2.8.4.1.1, §3 VCF). Van zodra een cultuurgoed door een toekomstig erflater is geschonken aan dit tarief, behoort het niet meer tot de nalatenschap en zal het ook dus niet meer onderworpen worden aan de erfbelasting.

Voor wat betreft inkomstenbelasting, bestaat er in België reeds een gelijkaardige regeling, dit is evenwel een federale bevoegdheid

Zichtbaarheid van het instrument

De SARC wijst in haar advies op de wenselijkheid om via enige vorm van informatiecampagne de voorgestelde regeling bekend te maken bij de uiteenlopende doelgroepen. Dit gebeurt best via diverse actoren zoals de Koning Boudewijnstichting, steunpunten, de Federatie van het Notariaat,….

Reactie:

Het is inderdaad wenselijk om, eens de regeling operationeel is, de nodige initiatieven te nemen ter bekendmaking van deze nieuwe regeling.

Rol van de Topstukkenraad

De SARC vindt het positief dat de Topstukkenraad zal fungeren als adviserende instantie voor deze regeling. De SARC pleit er daarnaast voor om per inbetalinggeving ook een bijkomende ad hoc commissie samen te stellen. Dit laat toe om aanvullende expertise samen te brengen inzake de aangeboden cultuurgoederen, potentiële museale bestemmingen en mogelijkheden op het vlak van de publiekswerking.

Reactie:

Het is inderdaad wenselijk dat, waar nodig, de Topstukkenraad een beroep kan doen op specifieke expertise voor de beoordeling van de voorgestelde inbetalinggevingen. De Raad kan, indien ze dit nuttig en nodig acht, bij haar beraadslaging steeds beroep doen op externe deskundigen (cfr. artikel 14, §4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 ter uitvoering van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang).

Bestemming van de aangeboden cultuurgoederen

De SARC vraagt om explicieter openingen te creëren in het decreet of de memorie van toelichting die verzekeren dat de aangeboden cultuurgoederen in de meest passende collectie zullen komen. Ook dient de instelling in kwestie waar de cultuurgoederen naar toe zouden gaan, betrokken te worden in de onderhandelingen zodat deze instelling een inschatting kan maken van de consequenties van de aanvaarding van de bruikleen.

Reactie:

Bij de opstelling van het decreet werd ervoor gekozen om de beslissing inzake de bestemming van de in betaling gegeven cultuurgoederen door de Vlaamse Regering te laten nemen. De Topstukkenraad geeft inzake de bestemming een niet-bindend advies. De Raad kan bij de formulering van dit advies een beroep doen op externe experten.

Voor "topstukken" speelt de vraag naar de bestemming slechts een ondergeschikte rol. Deze cultuurgoederen worden immers aanvaard op basis van de loutere toetsing van de aangeboden cultuurgoederen aan de criteria "zeldzaam en onmisbaar" van het Topstukkendecreet.

Voor "sleutelwerken" daarentegen is het toetsingscriterium het "sleutelwerkgehalte" van de aangeboden stukken. De collectieratio van het museum in kwestie speelt dan een cruciale rol. de Topstukkenraad zal in deze gevallen het museum informeren over het aanbod en het museum vragen hoe zij het sleutelwerkgehalte van de aangeboden cultuurgoederen inschatten.

Het is logisch dat de Raad bij het formuleren van haar advies inzake de aanvaarding en bestemming van cultuurgoederen waaraan een sleutelwerkgehalte wordt toegeschreven, het betreffende museum zal vragen of, en zo ja, in welke omstandigheden zij de bewaargeving van deze stukken zou willen aanvaarden.

C 2 Het advies van de VTC

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) bracht een advies uit op 24 juni 2022, met het nummer 2022/055.

Hierna volgend wordt ingegaan op de opmerkingen van de VTC:

Betreffende de betrokkene

De VTC wijst er in randnummers 24-26 op dat overleden personen niet beschermd worden door de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Informatie over een toekomstige erflater dient wel beschouwd te worden als persoonsgegevens in de zin van de AVG. Als de toekomstige erflater wordt bedoeld, adviseert de VTC om dit te verduidelijken in het ontwerp. Hierop kan gerepliceerd worden dat de erfgenamen, legatarissen of begiftigden enkel naar aanleiding van het openvallen

van een nalatenschap bij VLABEL een verzoek tot inbetalinggeving van bepaalde cultuurgoederen kunnen indienen. Dit impliceert dat VLABEL geen gegevens verwerkt van een toekomstige erflater, maar uitsluitend gegevens van de aanvragers. De erflater zal bijgevolg niet meer worden opgenomen als categorie van betrokkenen.

Betreffende de categorieën van persoonsgegevens

In randnummers 27-30 beveelt de VTC aan om de specificering van de categorieën van persoonsgegevens op te nemen in het ontwerp ofwel delegatie te geven aan de Vlaamse Regering om dit te doen. In navolging van het advies zal deze specificering worden opgenomen in het ontwerp. Zo zal duidelijk worden gemaakt dat het identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ nummer) wordt opgevraagd, dat de persoonlijke bijzonderheden geboortedatum, plaats, burgerlijke staat en nationaliteit kunnen inhouden en dat de financiële bijzonderheden enkel de aanvragers betreffen.

Betreffende de toegang tot de gegevens

De VTC beveelt in randnummers 33-34, omwille van de proportionaliteitseis, aan om nader te bepalen, eventueel in een uitvoeringsbesluit, welke dienst van VLABEL toegang heeft tot de gegevens. Hierop kan gerepliceerd worden dat elk bevoegd personeelslid, zoals bepaald in artikel 1.1.0.0.2, eerste lid, 5° VCF, toegang heeft tot de gegevens.

Betreffende de transparantiemaatregelen

De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het ontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen in artikel 12 van de AVG op te nemen in de communicatie met de burger.
Het is echter niet wenselijk om de verplichtingen die reeds in artikel 12 van de AVG staan nog eens hier te hernemen. De verwerkingsverantwoordelijke zal het nodige doen opdat verplichtingen voortkomende uit de AVG nageleefd worden. Bovendien is het vanuit legistiek standpunt niet wenselijk om regelgeving (AVG) te herhalen in deze regelgeving.

Interregionale uitwisselingen van persoonsgegevens

Het decreet voorziet in artikel 13 de mogelijkheid om met de regeringen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan die de mogelijkheid invoert voor het gewest waar de erfenis openvalt, om cultuurgoederen die aanvaard worden ter betaling van de erfbelasting, over te dragen aan het andere gewest mits betaling van de waarde van de aanvaarde cultuurgoederen aan het gewest waar de erfenis openviel.

De VTC leidt hieruit af dat er interregionale uitwisselingen van persoonsgegevens kunnen volgen. Die moeten dan ook een wettelijke basis krijgen. Dit klopt. Indien er in het kader van de samenwerkingsovereenkomst met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en/of het Waalse Gewest een interregionale uitwisseling van persoonsgegevens plaatsvindt, zal, zoals de VTC opmerkt, een protocol worden afgesloten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

C 3 Het advies van de SERV

De SERV bracht advies uit op….

C 4 Het advies van de Raad van State

De Raad van State bracht advies uit op …

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het betreft een gemeenschaps- en gewestbevoegdheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Het ontwerp regelt enerzijds een gemeenschapsaangelegenheid. De gemeenschappen zijn bevoegd voor het cultureel patrimonium (artikel 4, 4° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Sommige bepalingen van het ontwerp gaan verder dan louter de wijze waarop de belastingschuld inzake erfbelasting kan worden voldaan. De mogelijkheid om cultuurgoederen waarvan de waarde het bedrag van de erfbelasting overschrijdt te verwerven via de betaling van saldi (artikel 5 en 6 van het ontwerp) situeren zich uitsluitend binnen deze gemeenschapsaangelegenheid.

Dit ontwerp van decreet regelt anderzijds een gewestaangelegenheid. Overeenkomstig artikel 3, 4° van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, zijn de successierechten een gewestelijke bevoegdheid. De artikelen 7, 8, 9, 10 en 11 van het ontwerp hebben uitsluitend betrekking op gewestaangelegenheden.

De artikelen 2, 3, 4, 12 ,13 en 14 van het ontwerp regelen zowel een gemeenschaps- als een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

Artikel 2

Deze wijzigingsbepaling voegt aan het Topstukkendecreet een nieuw hoofdstuk toe. Dit hoofstuk bevat de bepalingen inzake de aanvaarding van cultuurgoederen tot betaling van de erfbelasting. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 3

Deze wijzigingsbepaling introduceert de mogelijkheid voor de erflater om bij leven zekerheid te krijgen over de vraag of bepaalde cultuurgoederen aan de voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen om de uit hoofde van zijn nalatenschap invorderbare erfbelasting en toebehoren te betalen, alsook over de toekomstige bestemming van die cultuurgoederen.

Teneinde deze procedure zo eenvoudig mogelijk te houden, wordt het verzoek rechtstreeks ingediend bij de Topstukkenraad. Deze geeft een advies aan de Vlaamse Regering.

Omdat de toetsing van het belang van de aangeboden cultuurgoederen specifiek inhoudelijk is (toetsen van het topstukkengehalte of sleutelwerkgehalte van de

aangeboden cultuurgoederen) wordt voor deze toetsing gekozen voor de formule van het 'bindend advies'.

Het advies inzake de bestemming is een niet bindend advies. Bij haar beslissing zal de Vlaamse Regering rekening houden met de wensen van de erflater, de collectieratio van de musea, de meerwaarde van de cultuurgoederen voor de collectie en een zo goed mogelijke bewaring van de stukken.

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over het verzoek.

Bijkomend wordt verwezen naar punt 5 van hoofdstuk "Beleidsmaatregelen en doelstelling" van deze memorie: "Verzoek tot inbetalinggeving door een toekomstige erflater".

Artikel 4

Dit artikel beschrijft de opdracht van de Topstukkenraad wanneer door de erfgenamen, legatarissen of begiftigden naar aanleiding van het openvallen van een nalatenschap bij VLABEL effectief een ontvankelijk verzoek tot inbetalinggeving van bepaalde cultuurgoederen wordt ingediend. In dat geval zal VLABEL het verzoek overmaken aan de Topstukkenraad, met het oog op het bekomen van een beslissing van de Vlaamse Regering.

De Topstukkenraad verstrekt een bindend advies aan de Vlaamse Regering over:

- de vraag of de ter betaling aangeboden cultuurgoederen behoren tot een van de categorieën, vermeld in artikel 3.4.3.0.2, §1, eerste lid van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013;

- de waarde van de aangeboden cultuurgoederen. De ter betaling aangeboden cultuurgoederen worden, ongeacht of ze deel uitmaken van de nalatenschap, geschat op hun waarde op het ogenblik van het openvallen van de nalatenschap.

De Topstukkenraad verstrekt een niet bindend advies aan de Vlaamse Regering over de bestemming van de aangeboden cultuurgoederen in geval van aanvaarding van de inbetalinggeving.

Omdat de toetsing van het belang van de aangeboden cultuurgoederen, alsook van de waarde ervan specifiek inhoudelijk is, wordt voor deze toetsing gekozen voor de formule van het 'bindend advies'.

Het advies inzake de bestemming is een niet bindend advies. Bij haar beslissing zal de Vlaamse Regering rekening houden met de wensen van de erflater, de collectieratio van de musea, de meerwaarde van de cultuurgoederen voor de collectie en een zo goed mogelijke bewaring van de stukken.

Indien de Vlaamse Regering bij leven van de erflater reeds aangaf dat bepaalde cultuurgoederen in aanmerking komen om in het kader van zijn nalatenschap de invorderbare erfbelasting en toebehoren te betalen en hierbij ook de bestemming bepaald heeft (zie artikel 3), dient de Topstukkenraad enkel nog een advies te verstrekken aan de Vlaamse Regering over de waarde van het cultuurgoed of cultuurgoederen.

De Vlaamse Regering zal op basis van het advies, naar gelang het geval, een beslissing nemen over alle of een aantal van voormelde punten. Daarnaast zal de Vlaamse Regering op dit ogenblik ook beslissen om de cultuurgoederen effectief te aanvaarden ter voldoening van de verschuldigde erfbelasting en toebehoren.

De motivatie die aan de basis ligt van het ontworpen artikel 4 werd hoger toegelicht onder Hoofdstuk B. Inhoud. Beleidsmaatregelen en doelstelling, punten 5 en 6 van deze memorie.

Dit artikel bepaalt dat na aanvaarding van het cultuurgoed ter betaling van de erfbelasting de Vlaamse Gemeenschap - vanuit haar culturele bevoegdheid - eigenaar wordt van deze cultuurgoederen.

Artikel 5

Deze wijzigingsbepaling voegt in het Topstukkendecreet de mogelijkheid in voor de Vlaamse Regering om, via de uitbetaling van het saldo, cultuurgoederen te verwerven in het geval de aanvaarde waarde van de aangeboden cultuurgoederen de verschuldigde erfbelasting en toebehoren overschrijdt.

Voor de cultuurgoederen die geen topstuk zijn in de zin van het Topstukkendecreet wordt de mogelijkheid voorzien dat een erfgoedinstelling samen met de Vlaamse Regering via de uitbetaling van het saldo, cultuurgoederen verwerft in het geval de aanvaarde waarde van de aangeboden cultuurgoederen de verschuldigde erfbelasting en toebehoren overschrijdt.

De beslissing door de Vlaamse Regering tot uitbetaling van het saldo maakt onderdeel uit van de beslissing, vermeld in artikel 4. Indien de cultuurgoederen geen topstuk zijn, verwijst de Vlaamse Regering in haar beslissing naar de verbintenis van de erfgoedinstelling om het saldo te betalen.

Het Topstukkenfonds of, in voorkomend geval, de erfgoedinstellingen of hun inrichtende macht worden in dit geval eigenaar van het cultuurgoed a rato van hun inbreng tot de verwerving van het cultuurgoed of cultuurgoederen.

De motivatie die aan de basis ligt van het ontworpen artikel 4 werd hoger toegelicht onder Hoofdstuk B. Inhoud. Beleidsmaatregelen en doelstelling, punt 4 van deze memorie.

Artikel 6

Deze wijzigingsbepaling voegt in het Topstukkendecreet het verwerven toe van cultuurgoederen, die in betaling gegeven worden ter voldoening van de erfbelasting, aan de taken van het Topstukkenfonds en dit via het uitbetalen van saldi. Dit is een gevolg van de saldo-regeling die in artikel 5 van het ontwerp van decreet werd opgenomen.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013

Artikel 7

Dit artikel voegt aan het huidige artikel 3.3.1.0.8 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit twee verplichte vermeldingen toe, op te nemen in de aangifte van nalatenschap.

Als de cultuurgoederen tot de nalatenschap behoren, moet voor de betrokken goederen, in plaats van een waardering, een verwijzing naar het verzoek tot inbetalinggeving worden opgenomen in de aangifte.

In de aangifte moet bovendien het verzoek tot inbetalinggeving worden vermeld.

Daarnaast worden de bewoordingen van artikel 3.3.1.0.8, §2, tweede lid van de Vlaamse Codex Fiscaliteit in overeenstemming gebracht met de terminologie van de nieuwe regelgeving.

Artikel 8

Dit artikel vervangt het huidige artikel 3.4.3.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit aangaande de inbetalinggeving van cultuurgoederen.

Paragraaf 1 van het ontworpen artikel verduidelijkt welke cultuurgoederen in aanmerking komen om in betaling te worden gegeven.

Het gaat meer bepaald over volgende cultuurgoederen:

1° de topstukken, vermeld in artikel 2bis van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die al dan niet zijn opgenomen in de lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap, vermeld in artikel 3, §1, van het voormelde decreet;

2° de cultuurgoederen zoals vermeld in artikel 2, 9° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die aangewezen zijn als cultureelerfgoedinstellingen met toepassing van artikel 17 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, en die daarom als sleutelwerken voor die collecties beschouwd moeten worden;

3° de cultuurgoederen zoals vermeld in artikel 2, 9° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die met een kwaliteitslabel ingedeeld zijn bij het landelijke niveau met toepassing van artikel 24 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, en die daarom als sleutelwerken voor die collecties beschouwd moeten worden;

4° de cultuurgoederen zoals vermeld in artikel 2, 9° van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang, die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van universiteitsarchieven en universiteitsbibliotheken die een kwaliteitslabel hebben met toepassing van artikel 7 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, en die daarom als sleutelwerken voor die collecties beschouwd moeten worden.

Voormelde cultuurgoederen kunnen aangeboden worden ter inbetalinggeving van niet enkel de erfbelasting, maar ook de toebehoren. Voor een nadere toelichting hiervan wordt verwezen naar punt 1 "Belasting waarvoor cultuurgoederen in betaling gegeven kunnen worden" en punt 2 "Definitie van de cultuurgoederen die in betaling gegeven kunnen worden – rol Topstukkenraad" van "Beleidsmaatregelen en doelstelling" in de memorie.

Het verzoek kan ingediend worden door elke erfgenaam, legataris of begiftigde.

De cultuurgoederen kunnen enkel het voorwerp uitmaken van een inbetalinggeving als ze voor de geheelheid in volle eigendom worden afgegeven. Het is dus niet de bedoeling dat de Vlaamse Gemeenschap, tenzij met een erfgoedinstelling (zie

hiervoor artikel 5 van het ontwerp van decreet), mede-eigenaar van een in betaling gegeven cultuurgoed zou worden. Als de Vlaamse Regering het verzoek tot inbetalinggeving van een bepaald cultuurgoed aanvaardt, moet de Vlaamse Gemeenschap de volle zeggenschap kunnen verwerven over dit cultuurgoed, zonder hiervoor rekenschap te moeten afleggen aan een andere medehouder van een zakelijk recht dan een erfgoedinstelling.

In het tweede lid van paragraaf 1 wordt vereist dat de in betaling aangeboden cultuurgoederen in hun geheel in volle eigendom moeten toebehoren aan de overledene en/of aan zijn langstlevende echtgenoot of zijn wettelijk samenwonende partner en/of zijn erfgenamen, legatarissen of begiftigden.

Concreet moet een cultuurgoed om in betaling te kunnen worden gegeven op de dag van het overlijden:

- ofwel voor de geheelheid in de nalatenschap aanwezig zijn;
- ofwel voor de geheelheid aan de overlevende echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner toebehoren;
- ofwel voor de geheelheid aan de erfgenamen, legatarissen en begiftigden toebehoren;
- ofwel gedeeltelijk in de nalatenschap aanwezig zijn en voor het overige aan de overlevende echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner toebehoren;
- ofwel gedeeltelijk in de nalatenschap aanwezig zijn en voor het overige aan de erfgenamen, legatarissen en begiftigden toebehoren.

Het bewijs dat de cultuurgoederen in hun geheel toebehoren aan voormelde personen kan worden geleverd met alle wettelijke middelen, behalve door middel van een eed.

Paragraaf 2 van het ontworpen artikel stelt dat VLABEL zal beslissen over de ontvankelijkheid van het verzoek tot inbetalinggeving. Het gaat om een technisch-formele toetsing waarvoor geen erfgoedmatig-inhoudelijke advisering vereist is. Om te beoordelen of het verzoek ontvankelijk is, zal VLABEL onder meer nagaan of het verzoek tot inbetalinggeving tijdig werd ingediend en of de vereiste gegevens en documenten werden verstrekt. Wat precies zal moeten worden opgenomen bij het verzoek, zal, op grond van de machtiging, vermeld in paragraaf 5 van dit ontworpen artikel, nader door de Vlaamse Regering worden bepaald.

VLABEL zal de aanvragers op de hoogte brengen van de beslissing met betrekking tot de ontvankelijkheid.

Als VLABEL oordeelt dat het verzoek tot inbetalinggeving onontvankelijk is en het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap, dan moet het cultuurgoed door de aangevers zelf worden geschat op zijn verkoopwaarde op de dag van het overlijden. Aangezien de aangevers in de oorspronkelijke aangifte van nalatenschap de raming hebben vervangen door een verwijzing naar artikel 3.4.3.0.2 VCF, moeten ze binnen de twee maanden vanaf de kennisgeving van de onontvankelijkheid een aanvullende aangifte indienen bij VLABEL waarin ze zelf een waarde opgeven van de betrokken cultuurgoederen voor de berekening van de erfbelasting en toebehoren.

Paragraaf 3 van het ontworpen artikel bepaalt dat VLABEL een ontvankelijk verklaard verzoek tot inbetalinggeving zal bezorgen aan de Raad met het oog op een beslissing van de Vlaamse Regering, conform artikel 18ter van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang (zie hiervoor de toelichting bij het ontworpen artikel 4).

Paragraaf 4 van het ontworpen artikel bepaalt dat als de Vlaamse Regering het aanbod tot inbetalinggeving formeel heeft aanvaard met een beslissing, de verschuldigde erfbelasting (en toebehoren) geacht wordt te zijn ontvangen voor

120% van de marktwaarde van de aangenomen cultuurgoederen. Hiervoor wordt verwezen naar punt 3 "Waarde van de cultuurgoederen die in aanmerking genomen wordt voor vereffening van de erfbelasting en toebehoren" van de memorie bij "Beleidsmaatregelen en doelstelling".

De beslissing van de Vlaamse Regering over het verzoek tot inbetalinggeving wordt door VLABEL bezorgd aan de aanvragers.

De marktwaarde die is vastgesteld door de Vlaamse Regering wordt aangewend voor de berekening van de erfbelasting en toebehoren als het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap. De verhoging van de marktwaarde met 20% wordt evenwel niet in rekening gebracht als grondslag voor de berekening van de erfbelasting en toebehoren. Die vermeerderde waarde is dus enkel relevant voor de inbetalinggeving van het cultuurgoed ter voldoening van de erfbelasting en toebehoren, niet voor de berekening ervan. Dit volgt uit de toepassing van het bestaande artikel 2.7.3.3.1, eerste lid VCF, op grond waarvan de belastbare waarde van het actief van de nalatenschap gelijk is aan de te schatten verkoopwaarde op dag van het overlijden.

Voor de berekening van de erfbelasting zelf, in de veronderstelling dat het inbetaling aangeboden cultuurgoed onderdeel uitmaakt van de nalatenschap, wordt rekening gehouden met de door de Raad geadviseerde waarde, als die waarde effectief door de Vlaamse Regering in een beslissing werd verankerd.

De aanvragers kunnen geen bezwaar meer indienen bij VLABEL tegen de waardering zoals die is vastgesteld door de Vlaamse Regering. Indien de aanvragers niet akkoord zijn met de door de Raad geadviseerde waarde in het bindend advies staat het hen immers vrij om het verzoek alsnog in te trekken vooraleer de waarde wordt vastgeklikt in de beslissing van de Vlaamse Regering. Dit geeft de aanvragers voldoende mogelijkheden alvorens de waarde definitief wordt vastgelegd en gebruikt zal worden voor de berekening van de erfbelasting (zie ook verder i.v.m. intrekking van het aanbod).

Paragraaf 5 stelt dat de aanvragers in elke fase van de procedure het verzoek tot inbetalinggeving geheel of gedeeltelijk kunnen intrekken. De nadere modaliteiten en procedure hiervoor worden in een besluit van de Vlaamse Regering verder uitgewerkt. In alle gevallen waarin de aanvragers het verzoek tot inbetalinggeving intrekken en de Vlaamse regering nog geen beslissing heeft genomen over de waarde, moeten zij een aanvullende aangifte indienen bij VLABEL binnen de twee maanden vanaf de kennisgeving van de intrekking waarbij zij zelf alsnog een raming opgeven van de betrokken cultuurgoederen voor de berekening van de erfbelasting en toebehoren. Als de Vlaamse Regering de waarde wel heeft bepaald in een beslissing, zal deze waarde worden gehanteerd voor de berekening van de erfbelasting, wanneer het cultuurgoed onderdeel uitmaakt van de nalatenschap. In dat geval zal VLABEL zelf een aanslagbiljet verzenden, zonder dat de aanvragers voorafgaand nog een aanvullende aangifte moeten indienen.

Paragraaf 6 bepaalt dat als er binnen de vijf maanden na de kennisgeving van het verzoek door VLABEL aan de Raad geen beslissing door de Vlaamse Regering is genomen, het verzoek tot inbetalinggeving geacht wordt te zijn afgewezen. Als het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap moet er ook in dat geval een aanvullende aangifte worden ingediend bij VLABEL door de aanvragers binnen de twee maanden vanaf het verstrijken van die termijn van vijf maanden.

In geval van een negatieve beslissing moet de aanvullende aangifte worden ingediend binnen de twee maanden vanaf de kennisgeving van de beslissing.

Artikel 9

Dit artikel brengt de bewoordingen van artikel 3.6.0.0.5 VCF in overeenstemming met de terminologie van de nieuwe regelgeving.

Artikel 10

Dit artikel heft artikel 3.10.3.1.4 VCF op.

Artikel 3.10.3.1.4 VCF schorst de invordering van de erfbelasting en toebehoren op gedurende twee maanden vanaf de dag waarop het aanbod tot inbetalinggeving van kunstwerken is geweigerd, of vanaf de dag van de slechts gedeeltelijke aanvaarding, hetzij wat de goederen, hetzij wat de waarde betreft.

In het kader van de nieuwe regelgeving, waarbij de bestaande procedure ingrijpend wordt gewijzigd, heeft artikel 3.10.3.1.4 VCF zijn nut verloren. In geval van intrekking van het verzoek tot inbetalinggeving moeten de aangevers binnen een termijn van twee maanden een aanvullende aangifte indienen voor de berekening van de erfbelasting en toebehoren. Na verzending van het aanslagbiljet beschikken de aangevers over een betaaltermijn van twee maanden vanaf de verzendingsdatum.

Artikel 11

Dit artikel heft artikel 3.14.1.0.2 VCF op.

Artikel 3.14.1.0.2 VCF bepaalt het tijdstip waarop de termijn om erfbelasting te heffen ingaat in geval van weigering of gedeeltelijke aanvaarding van het aanbod.

Gelet op de gewijzigde procedure, zoals vermeld onder artikel 10, heeft dit artikel geen bestaansreden meer.

Hoofdstuk 4. Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens

Artikel 12

Dit artikel regelt de verwerking van persoonsgegevens en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bij de toepassing van artikel 3.4.3.0.2 VCF. Hierbij dient ook verwezen te worden naar het algemeen geldend kader in de Algemene Gegevensverordening (Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens).

Dit artikel is een autonome bepaling en vormt geen wijzigingsbepaling van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Dit wordt verklaard door het feit dat er in de nabije toekomst uniforme privacybepalingen zullen worden opgenomen in de VCF, die van toepassing zijn op de volledige codex. Zij zullen ook van toepassing zijn op art. 3.4.3.0.2 VCF. Een onderzoek naar een duurzame en omvattende integratie van privacybepalingen in de VCF is evenwel al opgestart. In afwachting van het resultaat wordt dit artikel niet opgenomen in de VCF.

In het eerste lid wordt de Vlaamse Belastingdienst aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van artikel 3.4.3.0.2 VCF.

In het tweede lid wordt de rechtvaardigingsgrond van de verwerking van de persoonsgegevens opgenomen. De verwerking van de omschreven categorieën van persoonsgegevens is noodzakelijk voor de uitvoering van artikel 3.4.3.0.2 VCF, dat

voorziet in de inbetalinggeving van cultuurgoederen ter voldoening van de erfbelasting.

In het derde lid wordt een opsomming gemaakt van de categorieën van persoonsgegevens, die worden verwerkt in het kader van het eerste lid, in de mate dat de verwerking ervan strikt noodzakelijk en pertinent is in het kader van dit decreet.

Concreet gaat het om de volgende categorieën van persoonsgegevens:

1° persoonlijke identificatiegegevens van de aanvragers: identificatienummer, vermeld in artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, de voornamen, de achternaam, de woonplaats van iedere aanvrager, in voorkomend geval het ondernemingsnummer dat bekend is bij de Kruispuntbank van Ondernemingen, de naam en zetel van de aanvrager;
2° persoonlijke kenmerken van de aanvrager: persoonlijke bijzonderheden;
3° financiële bijzonderheden van de aanvrager;
4° samenstelling van het gezin van de aanvrager.

In het vierde lid worden de categorieën van betrokkenen opgesomd, met name de aanvragers van het verzoek tot inbetalinggeving.

Het vijfde lid bepaalt de bewaartermijn voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van het eerste lid. De persoonsgegevens worden bewaard gedurende dertig jaar. De grondslag van deze dertigjarige termijn is terug te vinden in het Burgerlijk Wetboek. Artikel 789 BW stelt dat het recht om een nalatenschap te aanvaarden of te verwerpen verjaart door verloop van de tijd die voor de langste verjaring van onroerende rechten is vereist. Deze bepaling verwijst naar de verjaringstermijn van zakelijke rechtsvorderingen zoals opgenomen in artikel 2262 oud BW. Alle zakelijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van dertig jaar, zonder dat hij die zich op deze verjaring beroept, verplicht is daarvan enige titel te vertonen of dat men hem de exceptie van kwade trouw kan tegenwerpen. Vanaf de inwerkingtreding van Boek 4 "Nalatenschappen, schenkingen en testamenten" van het Burgerlijk Wetboek is de grondslag van de dertigjarige termijn terug te vinden in artikel 4.36 BW, dat artikel 789 oud BW vervangt. Aangezien er in de VCF geen bepaling is opgenomen omtrent de termijn om een nalatenschap te aanvaarden, wordt de bewaartermijn dus vastgeknoopt aan de burgerrechtelijke termijn.

Hoofdstuk 5. Overeenkomsten met andere gewesten

Artikel 13

Dit artikel wil de mogelijkheid creëren voor de Vlaamse Regering om met de regering van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest en de regering van het Waalse Gewest een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan waarbij beide partijen de mogelijkheid krijgen om in het andere gewest ter betaling van erfenisrechten aangeboden cultuurgoederen te verwerven. Bij een verwerving door het Brussels Hoofdstedelijke Gewest kan dit enkel voor biculturele zaken van gewestelijk belang.

Hoofdstuk 6. Slotbepaling

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE